האיכר והמלווה ברבית

ג'. ג'קובס (סיפורי הודו)

היה פעם איכר שסבל רבות מהמלווה-בריבית שלו. בלי הבדל אם היבולים היו טובים או גרועים, האיכר היה תמיד עני והמלווה עשיר. בסוף, כשלא נשאר לו כבר כלום, הלך האיכר לביתו של המלווה ואמר "לא תוכל לסחוט מים מאבן ולי לא נשאר עכשיו כלום. לפחות ספר לי איך ניתן להיעשות עשיר.
"ידיד" ענה המלווה-בריבית "העושר בא מהאליל רם. שאל אותו."
"תודה לך" ענה האיכר "כך גם אעשה" והוא הכין לעצמו שלושה ככרות לחם לדרך ויצא לחפש את רם.
תחילה הוא פגש בברהמין, נתן לו כיכר לחם אחת ושאל אותו על הדרך לרם. אבל הברהמין רק לקח את הלחם והלך בלי לומר מילה.
אחר כך הוא פגש ביוגי, נתן לו כיכר לחם שניה ושאל על הדרך לרם. אבל גם היוגי רק לקח את הלחם והלך בלי לומר לו לאן ללכת.
בסוף הוא פגש אדם עני ורעב שישב תחת עץ. הוא נתן לו את הכיכר האחרונה שלו והתיישב לנוח לידו.
"לאן אתה הולך?" שאל העני.
"הו! לפני דרך ארוכה, כי אני הולך לפגוש את רם" ענה האיכר "אתה בוודאי אינך יודע איפה למצוא אותו."
"אולי דווקא כן" ענה האיש העני בחיוך "כי אני הוא רם. מה תרצה ממני?"
האיכר סיפר לו את הכל ורם ריחם עליו ונתן לו קונכייה גדולה, הראה לו איך לנשוף בה בצורה מיוחדת והסביר "זכור. כשרק תרצה דבר כלשהו, נשוף בקונכייה זו בצורה אותה הראיתי לך, והמשאלה שלך תתמלא. אך תזהר ממלווים-בריבית כי נגדם אפילו קסמים לא עוזרים."
האיכר חזר לכפרו בשמחה. הודות לקונכייה מצבו השתפר והוא היה במצב רוח מצוין.
המלווה-בריבית הרגיש בכך ואמר לעצמו "כנראה

מזל מיוחד נפל בחלקו של הטיפש הזה. צריך לברר זאת."
הוא הלך לביתו של האיכר, בירך אותו על מזלו הטוב ודיבר אליו במילים יפות עד שזה סיפר לו את הכל. אבל את סוד הנשיפה בקונכייה לא גילה לו. המלווה-בריבית החליט להשיג את קונכיית הפלא ואמנם בהזדמנות כלשהי הוא גנב אותה.
אלא כמה שלא ניסה לנשוף בה, לא הצליח להפיק ממנה את הכישוף.
בסוף הוא הלך לאיכר ואמר לו "הנה הקונכייה בידי, אך אני לא יודע איך להשתמש בה, ולכן אין בה כל ערך בשבילי. גם אתה אינך יכול להשתמש בה, כל הזמן שהיא בידי. אז הבה ונעשה עסק. אני אחזיר לך את הקונכייה ולא אתערב יותר בעניינך. אבל תמורת זאת מכל שתשיג באמצעותה, אני אקבל כפליים מאותו הדבר.."
"לא, בשום אופן לא! שוב תהיה הרבה יותר עשיר ממני" קרא האיכר.
"אל תהיה קמצן. הרי תקבל את מנתך תמיד. ומה איכפת לך אם אני עני או עשיר?"
בסוף האיכר ראה שאין לו ברירה והסכים לתנאי המלווה-בריבית ומאז על כל מה שהביאה לו הקונכייה, למלווה היה פי שניים. הדבר הרגיז כל כך את האיכר שהוא לא נהנה כבר משום דבר.
הנה הגיעה שנת בצורת והיבולים סבלו מיובש. האיכר הוציא את הקונכייה שלו, נשף בה ומיד נפתחה באר מים זכים במשקו.
אלא שבאותו זמן אצל המלווה-בריבית נפתחו שתי בארות!
זה היה כבר יותר מדי בשביל האיכר. הוא התחיל לחשוב איך להתנקם במלווה-בריבית ובסוף מצא דרך. הוא אחז בקונכייה, נשף בה וקרא "הו רם גדול! אני רוצה להתעוור בעין אחת!"
ואמנם עין אחת שלו חדלה לראות, אך מובן ששתי עיניו של המלווה-בריבית התעוורו, וכשהוא הלך בין הבארות החדשות שלו, נפל לאחת מהן וטבע.
וכך התברר שניתן לגבור על מלווה-בריבית, אך רק בהפסד עין אחת.